BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 111 Miercuri 26 Aprilie 1939
12 Pagini
P I I I I

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNA
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CAND ROMANUL ESTE AJUTAT

Atâta timp cât, sub înrâurirea unei credințe false, îndeletnicirile practice au continuat să fie subprețuite — ba chiar disprețuite și ocolite— de elementul nostru autohton, iar școala și inițiativa de stat n'au făcut prea mare lucru pentru rectificarea acestei prejudecăți, urmarea fatală nu putea fi decât acapararea de către străini a mai tuturor posibilităților de lucru și de câștig pe care le oferea din plin și în toate direcțiunile viața economică românească în plină ascensiune. Iar când procesul de acaparare atinsese punctul culminant, ne-a fost dat să auzim tot din rândurile noastre ridicându-se sentințe ofensatoare, că românul e tembel și lipsit de aptitudini pentru comerț sau industrie, că n'are inițiativă nici pricepere în afaceri și că în niciun caz n'ar putea să ție piept concurenței străinilor și mai ales evreilor, cari au în favoarea lor o experiență milenară, aptitudini înăscute, etc.

Iar forurile conducătoare, adoptând se vede și ele acest punct de vedere, în loc să ia taurul de coarne și să pornească o acțiune vajnică de educare și de sprijinire a elementului autohton, punând în slujba acestei acțiuni aparatul legislativ și toate mijloacele de stat, au continuat cărdășia cu străinii, rezervându-le cu drept aproape de exclusivitate concesiunile de exploatare și furniturile de stat și deschizându-le accesul spre toate întreprinderile de mare și sigură rentabilitate.

Comerțul, industria, meșteșugurile au fost repede cotropite de străini, în timp ce elementul băștinaș era ținut mereu după ușe, șicanat de autorități, respins dela creditul băncilor, apăsat de fisc fiindcă nu cunoștea secretul evaziunilor și nici al învârtelilor, în fine, nesprijinit de nimeni și nicăeri, declarat „indezirabil" în domenii în care dreptul de preferință era decernat din oficiu străinilor.

In nicio țară din lume — afară doar, poate, de cele aflate sub regim colonial — nu se mai întâlnea un asemenea tratament aplicat băștinașilor.

Meritau ei, în definitiv, această soartă?

Fără să ne mai referim la ce a însemnat în trecut comerțul românesc exercitat de români, ale căror legături cu Leipzigul, cu Lembergul, Viena, etc., erau atât de strânse și de importante, încât ai noștri au putut dura în aceste centre case de adăpost și de întâlnire, ba chiar biserici, la care să se închine; fără să stăruim iarăși asupra vestitelor însușiri negustorești ale oltenilor și aromânilor, a căror forță de penetrație a fost în toate timpurile recunoscută și nici asupra rolului jucat de „mocani" și înainte de război, în românizarea comerțului din porturile Brăila, Galați, Constanța și în multe alte orașe și orășele din vechiul Regat, e de ajuns să urmărim atenți procesul interesant ce se petrece azi sub ochii noștri, cu afirmarea românilor în viața economică a țării, de îndată ce li s'au creiat condițiuni mai puțin vitrege ca în trecut.

Un exemplu concret ne citează actualul președinte al Camerei de comerț și industrie din Cluj, care, într'un interview recent acordat ziarului clujan „Tribuna", arată că, din numărul cererilor pentru înregistrarea de noi firme în circumscripția acelei Camere de comerț, românii figurează cu 65 la sută, îndeplinind integral condițiunile pretinse de noua lege a registrului firmelor, ceeace nu se poate constata și la solicitanții minoritari.

Până nu de mult, însă, întreprinzătorul român nu găsea încurajarea cuvenită sau măcar cât de puțină înțelegere și bunăvoință nici la instituțiile de credit românești, nici la autorități, care n'au înțeles la timp importanța hotărîtoare a creierii unei clase burheze românești.

Mi-a fost dat să văd — mărturisește președintele Camerei de comerț din Cluj — în multe cazuri, cum firme românești înghebate cu mari greutăți au fost nevoite să-și întrerupă comerțul pentru motivul că fiscul i-a impus cu sume mult mai mari decât posibilitățile lor de plată.

Am văzut apoi — mai spune dânsul — societăți românești care tânjau din cauză că în actuala situație de economie dirijată erau nevoiți să-și procure mărfurile dela comercianți străini, cererile lor de import direct fiind refuzate de către oficiul de contingentare.

De îndată ce, însă, această nenorocită mentalitate s'a schimbat, și roadele pe care le culegem sunt altele decât în trecut. Ramuri de activitate care mai înainte formau un monopol al străinilor au trecut azi în mâini românești. Așa s'a întâmplat de exemplu cu comerțul cu fructe meridionale, care pentru toată Transilvania era monopolul unei firme străine din Oradia; apoi cu desfacerea bumbacului care mai înainte forma un monopol în mâna a 3 firme minoritare pentru întreaga Transilvanie și care azi este încredințată cooperativelor de consum.

Dacă în toate colțurile țării s'ar urma metodic această cale, fața lucrurilor s'ar schimba în țara noastră. Elementul românesc de baștină, odată reintegrat în drepturile lui, în câțiva ani ne-ar scăpa de egemonia străinilor în viața economică a țării.

DE SF. GHEORGHE

Cântarul

Vizita ministrului de externe român la Londra

Este incontestabil că, în situația actuală internațională, atitudinea și acțiunea Marei Britanii au un rol determinat. Dealtfel, nimeni nu poate contesta, nici influența pe care a avut-o atitudinea Marei Britanii în trecut asupra mersului diferitelor evenimente internaționale.

Așa fiind, era firesc ca în călătoria sa, ministrul de externe român să se oprească la Londra, nu numai pentru a da toate lămuririle asupra atitudinei României, dar în acelaș timp, pentru a putea, prin contactul direct ce-l va avea cu conducătorii politicii externe britanice, să stabilească, de comun acord, punctele de colaborare la opera de pace pe care România înțelege s'o continue alături de toți acei cari urmăresc aceeași țintă.

La Berlin, la Bruxelles, la Londra, purtătorul de cuvânt al politicii noastre externe duce voința României pentru o sinceră colaborare, pe terenul economic ca și pe cel politic, în limitele posibilităților ei și cu credința că numai pe acest teren, al înțelegerii poate fi valorată pacea și se pot desvolta relațiile între diferitele state.

Acest program al politicei românești, care sintetizează străduințele ei în toate domeniile, a fost în mod strălucit expus de M. S. Regele Carol al II-lea cu prilejul vizitei pe care a făcut-o toamna trecută în capitala Angliei.

Politică de independență, politică de securitate, politică de colaborare. Dărnicia cerească a pus țara noastră în posibilitate de a da, operei de colaborare economică, o bogată contribuție. Tuturor acelora cari sunt gata să aprecieze valoarea reală a acestei contribuții, România le întinde o mână prietenească, fără alte contribuțiuni decât aceea a respectului independenței ei absolute și aceea a armonizării intereselor reciproce.

Din acest punct de vedere, pe planul economic, apropiata sosire a delegației britanice în București constitue desigur un fericit eveniment menit pe de-o parte să dovedească spiritul de absolută imparțialitate al politicei noastre economice în raport cu străinătatea și pe de altă parte absoluta noastră independență, oricare ar fi acordurile anterioare.

Pe planul politic, România înțelege să întreție relațiuni normale și amicale cu toate statele. Hotărîtă să-și apere frontierele și independența ei cu orice sacrificii și împotriva oricui, țara noastră nu poate primi decât cu satisfacție orice asigurare făcută cu bună credință și orice sprijin pentru acțiunea ei defensivă în cazul când securitatea ei ar fi în primejdie. De aceea garanția unilaterală pe care Marea Britanie a dat-o României, ca și altor state, că îi va da tot sprijinul în cazul când s'ar încerca o agresiune împotriva ei, a fost primită de opinia noastră publică cu satisfacțiune. Poporul român a văzut în această garanție o recunoaștere a integrității teritoriului lui național și o chezășie mai mult pentru menținerea păcii.

Prietenia anglo-română — prietenie care a fost cimentată încă din timpul războiului mondial — a ieșit întărită prin declarația britanică și ea își va găsi desigur un temeiu în plus prin colaborarea economică pentru care sosește la 24 Aprilie delegația britanică, condusă de sir Frederick Leithross, eminentul specialist al finanțelor publice engleze și care a jucat în ultimii douăzeci de ani un rol covârșitor la tezaurul britanic ca și în toate marile probleme financiare internaționale.

Marea Britanie, ca și România, urmărește o politică de pace. Acest obiectiv comun justifică sentimentul de reciprocă încredere care caracterizează prietenia anglo-română. Ultimul discurs al lordului Halifax a pus în lumină dorința de pace a Marei Britanii și sforțările pe care ea înțelege să le continue, cu toată vitregia vremurilor de azi, pentru ca pacea să fie totuși menținută.

Schimbul de vederi, pe care ministrul de externe al României îl va avea la Londra cu factorii răspunzători ai politicii britanice, pune și mai mult în lumină unitatea ce există între cele două țări cu privire la convingerea lor că numai prin bună înțelegere și prin colaborare se poate ajunge la menținerea păcii și la o normală dezvoltare a relațiilor dintre state.

Măsurile financiare ale Statelor-Unite în cazul unui conflict armat în Europa

Raportul experților Trezoreriei remis președintelui Roosevelt

Washington, 23 (Rador). — Experții Trezoreriei au remis președintelui Roosevelt un raport asupra măsurilor eventuale pe care Statele Unite ar urma să le ia în cazul unui război în Europa.

Raportul stabilește deosebirile ce trebuesc făcute în două cazuri:

1) Dacă războiul ar izbucni pe neașteptate: atunci guvernul Statelor Unite ar urma să închidă bursele pe timp mai mult sau mai puțin îndelungat pentruca piața să-și revină în fire.

2) Dacă situația se agravează încetul cu încetul: atunci guvernul Statelor Unite ar fi să ia măsurile următoare: acordul monetar tripartit ar rămâne valabil atâta timp cât mișcarea aurului ar continua între Paris, Londra și Washington. In urmă, guvernul Statelor Unite ar lua în considerare transferul titlurilor guvernelor din Paris și Londra în Statele Unite prin acorduri hotărâte în comun.

In această privință, cercurile financiare americane declară că Trezoreria Statelor Unite s'ar strădui să înlesnească măsurile guvernelor din Paris și Londra pentru a-și mobiliza bunurile din străinătate.

Totuși există unele dificultăți, deoarece controlul nu este posibil decât asupra titlurilor la purtător, fiind astfel nevoie de o lege specială în acest scop.

Cine va începe viitorul război

O interesantă statistică a institutului american al opiniei publice

New-York, 23 (Rador). — *Statisticele institutului american al opiniei publice condus de d. dr. Gallup arată că 73 la sută din cetățenii Statelor Unite ar fi în favoarea unei conferințe internaționale pentru pace, așa cum a fost propusă de președintele Roosevelt în recentul său mesagiu.*

La o altă întrebare pusă de acest institut în scopul de a se ști care este țara care va începe viitorul război, 62 la sută din cei întrebați au răspuns că Germania singură. 12 la sută au răspuns că Italia singură, iar 20 la sută au răspuns că Italia și Germania împreună.

La a treia întrebare „Credeți că Germania a fost tratată cu dreptate de Franța și Marea Britanie în anii ce au urmat după războiu?", 60 la sută din răspunsuri au fost „da", iar 40 la sută au fost „nu".

Mesajul d-lui Roosevelt

„un gest de înaltă probitate morală"

Paris, 23 (Rador). — *D. Henri Pichot, președintele Uniunei federale a foștilor luptători, vorbind la adunarea anuală a organizației din departamentul Marne, a declarat că „mesagiul d-lui Roosevelt apare lumii ca un gest de înaltă probitate morală și că el înseamnă o rechemare imperativă la respectul dreptului popoarelor și oamenilor".*

După ce a afirmat că un refuz de a lua angajamentul de a nu ataca pe nimeni ar arăta lumii că dinamismul statelor totalitare tinde la o hegemonie asupra Europei, d. Pichot a încheiat spunând că „Franța trebue să-și făurească un suflet de fier".

Presa engleză viu preocupată

de introducerea serviciului militar obligatoriu

Londra, 23 (Rador). — Serviciul național obligatoriu constitue principala preocupare a presei de Duminică.

OBSERVER stăruie cu tărie ca guvernul să proclame imediat principiul serviciului militar obligatoriu.

Ziarul adaogă că această măsură ar face necesară o remaniere a guvernului și că ar produce un efect enorm asupra prietenilor Angliei și asupra dușmanilor ei. Măsura ar fi cu totul favorabilă păcii.

OBSERVER subliniază apoi că opinia publică franceză se ridică împotriva „teoriei că Franța trebue să verse cel mai mult sânge în timp ce Anglia ar fabrica cea mai mare cantitate de muniții".

Pe de altă parte, d. J. L. Garvin, în același ziar, examinează posibilitatea unei conferințe internaționale la Roma cu program orar strict limitat.

Autorul articolului sprijină cu putere necesitatea serviciului obligatoriu în scopul, spune el, de a face ca balanța să se plece în spre partea păcii.

D. Garvin adaogă: In adevăr, atât timp cât Marea Britanie nu va arăta că este gata să-și joace rolul cu toate resursele sale, Germania va putea mereu să creadă că Anglia va ceda în ultimul moment.

Scrutator în SUNDY TIMES recunoaște că nu există nici o obiecție la principiul unui serviciu obligatoriu prin recrutare.

In articolul de fond, același ziar, deși admite că principiul unei astfel de obligații poate fi eventual adoptat, pare să spere că voluntariatul ar putea încă de rezultate mai bune dacă propaganda pentru recrutare ar fi activată și dacă personalități parlamentare ar sprijini-o mai mult de cât până acum.

Ziarul își exprimă însă dezamăgirea în fața rezultatelor campaniei de recrutare și regretă că armata teritorială nu procedează mai repede la recrutarea efectivelor din linia a doua.

O declarație a lordului Halifax privitoare la misiunea Angliei

Londra, 23 (Rador). — Intr'un discurs difuzat prin posturile de radio și adresat Americii, cu ocazia Expoziției Internaționale dela New York, lordul Halifax a subliniat hotărârea de neclintit a Marei Britanii ce a apăra libertățile și așezămintele sale.

„Deacecea, a adăugat lordul Halifax, vom persevera în marea misiune pe care ne-am asumat-o de a face Marea Britanie puternică".

Demonstrația de Duminică dela corpul pompierilor militari

La corpul pompierilor militari din București a fost Duminică primul curs informativ de apărare pasivă, care are de scop pregătirea tuturor acelora ce sunt chemați să activeze în ceace privește apărarea teritoriului în cazul unui războiu aero-chimic. In cliseul nostru e înfățișat un aspect al exercițiilor făcute de pompierii militari

(Darea de seamă în corpul ziarului).

Principele Paul al Iugoslaviei va face o vizită oficială la Roma

Veneția, 23 (Rador). — Principele Paul al Iugoslaviei va face o vizită oficială la Roma în a doua jumătate a lunei Mai.

Programul acestei vizite, care este destinată să sublinieze solidaritatea legăturilor ce unesc Iugoslavia și Italia, a fost stabilit în cursul convorbirei pe care contele Ciano a avut-o Duminică dimineața cu d. Tințar Markovici, ministrul afacerilor străine al Iugoslaviei.

——xo●ox——

O mare ofensivă chineză

Ciunking, 23 (Rador). — Trupele chineze din China Orientală au deslănțuit azi o mare ofensivă contra japonezilor în regiunile Nanking și Ciankiang.

——xX⊙●⊙Xx——

Măsuri excepționale în Palestina

Haiffa, 23 (Rador).—In urma sporirei întreprinderilor ilegale de imigrație în Palestina, autoritățile au hotărît să ia măsuri excepționale cu privire la supravegherea coastelor maritime ale țării.

Datorită acestor măsuri, patrulele de grăniceri au surprins două noui vapoare care voiau să debarce două sute pasageri cari n'aveau actele în regulă pentru a putea fi primiți în Palestina.

Pe de altă parte, pe o plajă din sudul Palestinei a fost descoperit cadavrul unui evreu din Germania. Se pare că nefericitul voise să ajungă înnot la țărmul palestinean.

——xx⊙●⊙xx——

A fost arestat un pompier depe transatlanticul „Paris" invinuit de neglijență

**Paris, 23 (Rador. — *In cursul anchetei cu privire la cauzele incendiului care a nimicit pachebotul „Paris", pompierul Cesar Franck, depe bordul pachebotului, a fost arestat, fiind invinuit de a fi provocat incendiul din neglijență. Franck este acuzat că nu și-ar fi făcut rondurile de supraveghere pe care era obligat să le facă.*

——xX⊙●⊙Xx——

Un nou incident ungaro-slovac

Budapesta, 23 (Rador). — Agenția telegrafică ungară află dela corespundentul ei din Kassa:

Sâmbătă seara, doi tineri în civil, venind din Slovacia, au pătruns pe teritoriul ungar în apropiere de comuna Herendthavy și au tras mai multe focuri de revolver asupra a doi grăniceri unguri. Aceștia au fost grav răniți. In drum spre spitalul din Kassa unul din grăniceri a încetat din viață.

Se crede că cei doi agresori, deși purtau haine civile, făceau parte din Gărzile Hlinka.

Autoritățile ungare au deschis o anchetă.

Politica franceză

de FRANCOIS DE TESSAN
deputat și fost subsecretar de stat la externe

Evenimentele se desfășoară cu atâta rapiditate, încât e aproape imposibil să le comentezi, dându-le, în treacăt, valoarea lor reală. Ne găsim în fața unui film european, ale cărui episoade dramatice se succed fără răgaz și ale cărui concluzii sunt greu de prevăzut.

Motivul acestei stări de lucruri îl găsim în cartea pe care a publicat-o de curând d. Hermann Rauschning, fost președinte al senatului din Danzig, sub titlul: „Die Revolution des Nihilismus".

„Nici o chestiune nu e mai deșartă, ne spune d. H. Rauschning decât aceea de a ști care sunt „ultimele pretenții", care e „ultimul preț" al politicii străine „dinamice". Nu există punct de saturație în voința politică a național socialismului?

Aceeași apreciere se poate aplica fascismului italian. Această îndoită nesiguranță supune Europa la o continuă neliniște și obligă pe partizanii ordinei, ai respectului față de angajamente, ai legii internaționale să ia măsuri de securitate pentru apărarea propriilor lor principii și chiar a existenții lor.

Franța n'are altă preocupare. Grijile interne, — oricât de importante ar fi ele, — sunt trecute pe al doilea plan. Luptele politice interne sunt mai puțin acute.

La începutul acestei luni am avut o alegere la președinția republicii. Nimeni nu s'a pasionat cu adevărat pentru întrunirea Congresului dela Versailles, al cărui rezultat a fost menținerea d-lui Albert Lebrun la Elysée. Președintele reales nu e de altminteri discutat de nici unul din membrii parlamentului și de nici unul din cetățenii națiunii. Credința sa față de constituție, viața sa atât de demnă, punctualitatea plină de eleganță cu care își îndeplinește funcțiunea sunt recunoscute de toți. Chiar și acei dintre deputații și senatorii, cari n'au votat pentru dânsul, aduc omagiul lor virtuților sale în viața intimă și în cea publică. In rezumat, după ziua de 5 Aprilie, care a fost absolut liniștită, lucrurile au continuat, fără ca țara să fi fost o clipă măcar agitată de alegerea primului magistrat.

Dar, după cum am mai spus, toate gândurile se îndreaptă dincolo de Elysée, dincolo de procedurile interne și de viață pariziană. Toate privirile trec peste frontiere. Aceasta e soarta bătrânului nostru continent: străduințele pentru menținerea păcii, viitorul tinerelor generații, iată chestiunile care acaparează atenția generală.

Niciodată omul de pe stradă n'a urmărit, în Franța, cu atâta interes, cu atâta solicitudine, informațiile relative la problemele care interesează Europa centrală și orientală, înțelegerea balcanică, statutul mediteranian. El se străduește să-i înțeleagă mecanismul complicat. Caută indicii folositoare în discursurile oamenilor de stat. Ar voi să-i descopere dorința adevărată de a se ajunge la o învoială onorabilă care să-i asigure liniștea. Dar are de asemenea simțul datoriei și e gata, dacă e chemat, să sacrifice totul pentru libertatea patriei.

După orele turburi și îngrijorătoare care au dus la München pe conducătorii Franței și ai Marei Britanii, spre a se întâlni acolo cu șefii statelor totalitare, poporul nostru a scos un suspin de ușurare, căci d. Neville Chamberlain declarase la întoarcere că „pacea era asigurată pentru o generație".

De atunci s'au văzut cum guvernele din Berlin și Roma își întețeau activitatea, urmărind cu

(Continuare in pag. 2-a)

Este realizabil un echilibru aerian?

de M. MORA

II

Dar în nicio privință factorul timp nu este mai hotărîtor de cât în domeniul forțelor militare. De cât timp este nevoie pentru atingerea echilibrării, esențială în menținerea păcii?

Răspunsul se desprinde din comparația situațiunei în Germania și Italia, deoparte, în Anglia și Franța de altă parte, a acelui element pe care scriitorul militar îl numește „ordinea de mărire a forțelor aeriene", și din cifrele și comentariile sale.

Efectivele aeriene de prima linie germano-italiene se ridică în primăvara aceasta la 6000 avioane; producția lor lunară este de 1000. Efectivele corespunzătoare anglo-franceze se ridică la 4000; producția lor lunară este de 700. „Dar amândouă aceste cifre vor crește din lună în lună mai repede în țările occidentale de cât în cele centrale. Se poate spera că la sfârșitul anului efectivele în linie și ritmurile producțiunei vor fi aproape echivalente, dacă nu chiar — cu aportul construcției americane — superioare față de blocul italo-german. Cu alte cuvinte, surpriza numărului va fi în curând de domeniul trecutului".

In materie de armament, însă, ca în oricare alta și mai mult de cât în oricare, calitatea este un factor cel puțin de importanța cantității.

Din acest punct de vedere, iată ce se găsește în acel studiu: „Surpriza realizată în anul trecut în privința calității mijlocii a aparatelor de prima linie va fi și mai curând de domeniul trecutului în anul în curs. Toate aparatele de prima linie germano-italiene sunt moderne, dar și toate aparatele engleze sunt moderne, iar ale noastre vor fi în curând, de oarece nu mai ies din fabrici de cât aparate moderne de un an încoace".

Nu numai atât. „Calitatea mijlocie a avioanelor noastre este, pe de altă parte, ameliorată prin intrarea în linie a avioanelor americane, care sunt de calitatea celor mai bune aparate engleze și franceze. Și unele și celelalte sunt echivalente cu cele mai bune avioane din Germania și Italia; un avion de vânătoare englez și un avion de bombardament francez par chiar să fie superioare".

In chestiunea motoarelor, autorul arată că „motoarele noastre până la 950 cai putere și cele engleze și americane până la 1200 nu sunt depășite de cele din nici o altă țară. Suntem puțin în întârziere cu perfectarea punerei la punct a motoarelor de peste 1000 cai, însă motoarele noastre cu totul remarcabile de 950 cai

(Continuare in pag. 2-a)